

1:a söndagen i Advent (29 nov.)

Jes. 1:1-18

Detta är de syner som Jesaja, Amos son, såg om Juda och Jerusalem, när Ussia, Jotam, Achas och Hiskia var kungar i Juda.

Hör, himlar, och lyssna, jord,
för HERREN talar.
"Barn som jag har fostrat och vårdat
har vänt sig emot mig.
Oxen känner sin ägare
och åsnan sin herres krubba,
men Israel känner inget,
mitt folk förstår inte."

Ve detta syndiga folk,
tyngt av skuld,
de gudlösas avkomma,
dessa vanartiga barn.
De har övergett HERREN,
föraktat Israels Helige
och vänt honom ryggen.

Har ni inte blivit tillräckligt slagna,
när ni fortsätter med ert trots?
Hela huvudet är sjukt
och hela hjärtat försvagat.
Från foten till huvudet finns det ingenting helt,
bara blåmärken, ärr och infekterade sår,
som inte är urkramade,
som är utan förband,
som inte är behandlade med olja.

Ert land ligger i ruiner,
och era städer är nerbrända.
Medan ni ser på förtär främlingar era åkrar.
Landet ligger skövlut som efter främlingars framfart.
Dotter Sion har lämnats
som en hydda i en vingård
eller ett vaktskjul på gurkfältet,
som en belägrad stad.
Om härskarornas HERRE inte hade lämnat en liten rest av oss,
hade vi blivit som Sodom
och skulle likna Gomorra.

Lyssna till HERRENS ord, ni Sodoms furstar,
hör vår Guds lag, ni Gomorras folk!
"Vad angår mig alla era slaktoffer?
säger HERREN.
Jag har fått nog av brännoffer av baggar
och av det feta från gödda djur.

Jag har ingen glädje av blodet
från tjurar, lamm och getter.
Vem har begärt av er,
att ni ska klampa in så här över mina förgårdar,
när ni kommer inför mig?
Sluta att komma med era meningslösa offer,
offerröken är avskyvärd för mig.
Nymånadsfester och sabbater, era utlysta högtider –
jag står inte ut med era sammankomster!
De är besudlade med orätt.
Jag hatar era nymånadsfester och högtider,
de har blivit en börda för mig,
och jag orkar inte bära den.
När ni sträcker upp era händer
döljer jag min blick.
Hur mycket ni än ber lyssnar jag inte.

Era händer är täckta med blod.

Tvätta er, bli rena!
Låt mig slippa se era onda gärningar,
sluta upp med er ondska!
Lär er att göra det goda,
sök rättvisa.
Uppmuntra den förtryckte,
ställ upp för faderlösa,
och för änkans talan.

Kom och låt oss göra upp med varandra!”
säger HERREN.
“Även om era synder är blodröda
ska de bli vita som snö,
även om de är purpurröda
ska de bli vita som ull.”

Jesaja inleder med vad som skall bli återkommande i hans budskap: folket har övergett Gud, och följn har blivit att det går miste om Guds godhet och välsignelse. Landet är ockuperat, kvar finns bara Jerusalem, Dotter Sion. Man firar högtidliga gudstjänster, men de har ingen grund i tro och liv. Det är nödvändigt att vända om, och söka den förlåtelse som Gud i så fall är villig att ge. Han lovar att en rest då skall bestå.

Enkla husdjur blir en förebild: de håller sig till den som tar hand om dem. (Detta Jesajaord ligger bakom att det ofta finns en ox och en åsna i en julkrubba.)

Vi firar nu Advent i en tid då många har övergett tron på Gud, i en kyrkotradition som alltför ofta överger det profetiska och apostoliska budskapet. Desperat försöker myndigheterna få kontroll på den hotande coronapandemin. Man kan tala om betydelsen av riter, men sällan om vad riterna djupast gestaltar.

Vi måste fråga oss, om vi har medverkat till utvecklingen, genom att inte tydligt betyga vår tillit till Gud. Maningen till omvändelse måste få prägla vår Adventstid. Först då kan löftena om en rest kan gå i uppfyllelse. Utan Gud finns ingen framtid!

(1:a söndagen i Advent)

Luk. 4:16-22

När Jesus kom till Nasaret, där han växt upp, gick han som vanligt till synagogan på sabbaten. Och då han reste sig upp för att läsa, räckte man honom profeten Jesajas bokrulle. Han öppnade den och hittade det ställe där det står:

“Herrens Ande är över mig
för han har smort mig
att förkunna goda nyheter till de fattiga.
Han har sänt mig att förkunna frihet för de fångna
och syn för de blinda,
till att befria de förtryckta
och ropa ut ett nådens år från Herren.”

Han rullade sedan ihop boken, lämnade den till tjänaren och satte sig. Alla i synagogan hade sina blickar vända mot honom. Han började tala till dem: “Idag har det här skriftstället gått i uppfyllelse inför er som lyssnar.”

Alla talade väl om honom och förvånades över hans underbara ord. De sa till varandra. “Det är väl bara Josefs son?”

Advent ger oss budskapet att Herren Jesus kommer. Utgångspunkten är att han en gång kom, och att de profetiska löftena därmed uppfylldes. Han är Messias, Kristus.

I 3:e årg:s alternativa evangelium hör vi honom i hans ‘inträdespredikan’ i synagogan i Nasaret. (Borde inte den texten få en mer framträdande plats i kyrkoåret?) Han citerade Jesaja, och angav så vem han är och vad som är hans uppgift. Nu hade den utlovade messianska tiden kommit! Men man frågade sig om en enkel man som Josefs son kunde komma med ett sådant anspråk.

Advent är då den tid då vi på nytt tar emot Herren Jesus. Han kommer nu till oss, och påminner oss om att med just honom är frälsningens tid inne. Det bekymmersamma är att Jesus ofta förringas eller helt glöms bort, också i många kristna sammanhang. Det blir mer allmänt tal om tro och religiositet.

Vi måste därför använda Adventstiden till att förnya och fördjupa vår tro på Jesus som Frälsare och Herre. Vi vill ta emot den befrielse han ger, till det inre och yttre, och skall i ord och handling göra honom känd. Utan honom kan man inte räkna med något ‘nådens år’.

Måndag i 1:a veckan i Advent (30 nov.)

Jes. 1:21-27, 2:1-5

Se, hur den trogna staden blivit en hora!
Den var full av rätt,
och rättfärdighet bodde därinne,
men nu bor där bara mördare.
Ditt silver har blivit slagg,
ditt vin är utspätt med vatten.
Dina ledare är upprorsmakare
och vänner med tjuvar.
Allesammans tar de mutor
och jagar efter vinning.
De bryr sig inte om att försvara den faderlöse,
och änkors sak tar de sig inte an.

Därför säger Herren, härskarornas HERRE,
Israels mäktige:
"Ve! Jag ska frigöra mig från mina fiender,
och min hämnd ska drabba mina motståndare.
Jag ska vända min hand mot dig,
smälta bort ditt slagg som med lut
och avlägsna all din orenhet.
Sedan ska jag ge dig domare,
sådana som du en gång hade,
och rådgivare som de du hade förr.
Då ska du kallas 'rättfärdighetens stad'
och 'den trogna staden'."

Genom rätt ska Sion räddas,
genom rättfärdighet de som vänder åter.

Detta är vad som uppenbarades för Jesaja, Amos son, angående Juda och Jerusalem:

I de yttersta dagarna ska berget med HERRENS hus
stå fast grundat, högst av bergen,
överst bland kullarna.
Alla folk ska strömma dit,
många folk ska komma och säga:
"Kom, låt oss gå upp på HERRENS berg,
till Jakobs Guds hus!
Han ska lära oss sina vägar,
och vi ska vandra på hans stigar."
Från Sion ska nämligen lagen gå ut,
och HERRENS ord från Jerusalem.
Han ska döma mellan nationerna,
skipa rätt åt många folk.
De ska smida sina svärd till plogbillar
och sina spjut till vingårdsknivar.

En nation ska inte mer lyfta svärd mot en annan
och inte mer träna sig för krig.

Kom, Jakobs släkt,
och låt oss vandra i HERRENS ljus!

Assyrien skulle inte lyckas erövra Jerusalem. Det berodde på att Gud hade sina planer med staden. Men profetiska förebråelser drabbade den, lika mycket som landet i övrigt. Dess invånare hade inte förvaltad vad Gud gav. De syntes tydligt genom att lämnade de svaga i samhället utan stöd.

För att staden skall bli vad Gud vill, krävs att den renas. Men då kommer den att växa till att bli av betydelse för hela världen, inte bara för det utkorade folket. Staden på Sions berg skall stå för fred i en värld fylld av våld. Men det är Guds verk, och det kan bara bli verklighet om Guds Ord får styra människors liv.

Det går en linje från Jerusalem till kyrkan och till det himmelska Jerusalem. I Advent lyssnar vi till de profetiska orden som ord till oss. Lever vi i Kristi kyrka i enligt Guds vilja? Inte heller för oss finns någon annan väg än att ta förebråelserna på allvar.

I vårt land vill människor inte längre 'gå upp på Herrens berg'. Den allvarliga frågan är varför vi inte gör det lockande. Men om vi böjer oss och låter Gud verka, har han en välsignad framtid i beredskap för oss!

(Måndag i 1:a veckan i Advent)

Den gamla minnesdagen för aposteln **S:t Andreas** infaller idag. Det är fortfarande dagens namn i almanackan. Den var en helgdag i vår kyrka fram till 1772.

Han var en fiskare från Betsaida, bror till Simon Petrus, enligt Joh. 1 en av Jesu två första lärjungar. Han förde därefter sin bror till Jesus, och senare andra, t.ex. pojken med fem bröd och två fiskar och grekerna som kom för att få se Jesus.

Som apostel predikade han enligt traditionen i Skytien vid norra Svarta havskusten och i Grekland och grundade kyrkan i Byzans, som senare skulle byggas ut till Konstantinopel. I Patras i södra Grekland skall han ha blivit martyrt, korsfäst på X-format kors, sedan dess benämnt 'Andreaskors'. Han vördas av ortodoxa kyrkan som dess främste apostel.

Han har också blivit Skottlands skyddshelgon, eftersom de första missionärerna dit hade med sig en relik av honom. Den plats där de skall ha landstigit heter fortfarande St. Andrews (i övrigt känd för att världens äldsta golfklubb ligger där).

Andreasdagens traditionella evangelium är

Matt. 4:18-22

En dag när Jesus vandrade längs Galileiska sjön fick han se två bröder, Simon, som kallas Petrus, och Andreas. De höll på att kasta ut nät i sjön, för de var fiskare. Jesus sa till dem: "Kom och följ mig, så ska jag göra er till människofiskare." Och de lämnade genast sina nät och följde honom.

När han gick vidare fick han se två andra bröder, Jakob och Johannes, sitta i en båt tillsammans med sin far Sebedeos och göra i ordning sina nät. Han kallade på dem också, och genast lämnade de båten och sin far och följde honom.

Profeternas påminnelser om vad Gud har gjort och deras budskap om vad Gud vill göra i framtiden, fördes vidare av apostlarna. De kunde tillägga att Guds avgörande löften gått i uppfyllelse genom Jesus. Också de kom med kallelsen till omvändelse.

Andreas särskilda nådegåva tycks ha varit att föra människor till Jesus. I den tidiga kyrkan kom han att göra det särskilt i Ryssland och Grekland. Med Petrus i Rom blev bröderna huvudgestalter i var sin del av Kristi kyrka.

En apostladag manar oss att vara trogna mot apostlarnas budskap. De förkunnade en korsfäst och uppstånden Kristus. Kyrkans historia har om och om igen visat hur frestande det är att låta det budskapet gå förlorat i tidsandan. I vår egen tid är det tydligare än någonsin.

Men en apostladag manar oss också att fortsätta deras verk. Det är nu vår kallelse att föra vidare adventsbudskapet att Herren kommer. Advent är en tid som tilltalar många. Men det blir ofta sentimentalt. Advents- och julsångerna skapar stämning, men man uppfattar inte vad de vill säga. Hur kan vi på bästa sätt föra människor vidare till ett möte med honom som nu vill komma till oss på nytt?

* * *

Det är även en dag att minnas **Anders Nohrborg** (vi minns dem som gått före oss i tron på deras dödsdag, deras 'himmelska födelsedag').

Han var en präst på 1700-talet, en av Sveriges mest lästa uppbyggelseförfattare, 'den osynliga församlingens huspredikant'. Efter studier i Uppsala blev han präst i Finska församlingen i Stockholm och sedan hovpredikant, två år före sin död i lungtuberkulos vid 42 års ålder denna dag 1767.

Efter hans död utgavs ett urval av hans predikningar, ordnade som en utläggning av nådens ordning, *Den fallna människans salighetsordning*. Hans ingående beskrivning av omvändelsens olika stadier på grundval av en rik självvårdserfarenhet har fått stor betydelse för svenskt fromhetsliv.

Tisdag i 1:a veckan i Advent (1 dec.)

Jes. 2:6-21, 4:2-6

Du har förskjutit ditt folk, Jakobs släkt,
därför att det var fullt av österns vidskepelse,
spåmän som filistéerna,
och de gör handslag med hedningar.[a]
Landet är fullt av silver och guld,
av tallösa skatter,
och det är fullt av hästar och tallösa vagnar.
Landet är fullt av avgudar,
och folket tillber människohänders verk,
det som deras fingrar har gjort.
Därför tvingas människan att böja sig
och mänskligheten förödmjukas.
Förlåt dem inte!

Fly in i klippan,
göm dig i stoftet,
av fruktan för HERREN
och hans höga majestät.
De högmodigas blick ska förödmjukas,
människans stolthet knäckas.
HERREN och endast han ska vara upphöjd den dagen.

Härskarornas HERRE har bestämt en dag
då han ska ta itu med allt stolt och högfärdigt,
med all uppblåst stolthet,
och det ska förödmjukas,
liksom alla Libanons cedrar,
de höga och upphöjda,
och alla Bashans ekar,
alla höga berg
och alla höga kullar,
alla höga torn
och befästa murar,
alla Tarshish-skepp
och alla ståtliga fartyg.
Människors högmod ska brytas ner
och deras stolthet knäckas.
HERREN ensam ska vara upphöjd den dagen
och avgudarna ska försvinna.

Man ska fly in i klippgrottor och jordhålor
av fruktan för HERREN
och hans praktfulla höghet,
när han reser sig för att skaka jorden.
Den dagen ska människorna kasta ut
åt mullvadar och fladdermöss
sina avgudar av silver och guld,
som de gjort åt sig och tillbett.

De ska fly in i klippskrevor och bergsklyftor
av fruktan för HERREN
och hans praktfulla höghet,
när han reser sig
för att skaka jorden.

Den dagen ska rotskottet från HERREN bli till prydnad och ära och landets frukt till stolthet och härlighet för dem som räddats i Israel. Den som blir kvar i Sion och stannar i Jerusalem kallas helig, var och en som är skriven bland de levande i Jerusalem. Herren ska tvätta av all orenhet från Sions döttrar och skölja bort blodskulden från Jerusalem genom domens och reningens ande. HERREN ska över hela Sions berg och över de församlade där skapa ett moln om dagen, en rök och en flammande eld om natten. Över allt ska hans härlighet vara ett skydd. Där ska finnas ett skydd för dagens hetta och en tillflykt undan storm och regn.

Gud har lovat Sion, Jerusalem en välsignad framtid. Men först måste folket och staden renas. Folket har litat mer till jordisk makt och styrka, och det har skapat välstånd. Men det har samtidigt lett till att man har övergett Gud. Därför skall 'den dagen' komma, 'Herrens dag', dagen då Gud skall döma sitt folk. Då kommer, upprepar Jesaja, mänsklig styrka att knäckas, de högmodiga och stolta att förödmjukas. Man tvingas försöka fly från Herren.

Men 'den dagen' skall också 'rotskottet från Herren' komma. Löftet ges om Messias, och med honom skall den välsignade tiden inledas. Gud skall, som i molnstoden och eldstoden vid uttåget ur Egypten, vara nära och leda sitt folk.

I Advent tar vi till oss både förebråelser och löften. Vi rannsakar oss: Vad är grunden för vårt liv? Vi söker, naturligt nog, trygghet i jordiska ting, men löper då risken att glömma bort att förtrösta på Gud. Allt jordiskt är förgängligt, och vi riskerar att stå utan skydd, den dag Gud kommer med sin dom.

Endast i 'rotskottet från Herren', Kristus finns räddning och välsignad framtid. När han nu vill komma till oss, bereder vi oss genom att lära känna honom i Ordet och nattvarden.

(Tisdag i 1:a veckan i Advent)

Luk. 10:21-24

I samma stund fylldes Jesus av innerlig glädje genom den heliga Anden och sa: "Jag prisar dig, Fader, du som är Herre över himlen och jorden, för att du har dolt detta för de lärda och kloka, men visat det för dem som är som barn. Ja, Fader, så har du bestämt.

Min Fader har överlämnat allt åt mig. Ingen vet vem Sonen är, utom Fadern, och ingen vet vem Fadern är, utom Sonen och de som Sonen vill uppenbara honom för."

Sedan vände han sig till lärjungarna och sa enbart till dem: "Lyckliga är de ögon som får se vad ni ser. Jag säger er, att många profeter och kungar har velat se och höra det som ni nu får se och höra, men de fick aldrig göra det."

Det viktiga är inte att tillhöra 'de lärda och kloka'. Den tidens skriftlärda kunde sin Bibel, men litade så mycket på sina nedärvda tolkningar av den, att de inte kände igen Jesus som den utlovade Messias. Om man försöker att mänskligt förstå Guds vägar, når man inte fram. Vad som krävs är en tillit till Gud, som ett barns tillit till sina föräldrar.

Den tidens lärda grundade sin kunskap om Gud på hans Ord i de heliga skrifterna. Men nu hade något mer kommit: Ordet hade tagit gestalt i Jesus. I honom gick de profetiska löften i uppfyllelse.

Vår tid har också sina 'lärda och kloka'. Många av dem tänker sig en verklighet utan någon Gud. Men också många som tror på något gudomligt i tillvaron, litar inte på Jesus som Sonen, sänd av Fadern till vår frälsning. Som Bibelns skriftlärda 'vet man bättre'.

I Advent lyssnar vi omsorgsfullt på vad Jesus har att säga. Vi tror att han är den Messias, Kristus som Gud genom profeterna hade utlovat. Vi ber om nåden att i honom se vad många inte fick, eller inte ville, se. Vi ber om den tillit som Guds barn får ha.

Onsdag i 1:a veckan i Advent (2 dec.)

Jes. 5:1-7

Nu vill jag sjunga en sång om min älskade,
en sång om min älskade och hans vingård.
Min älskade hade en vingård
på en bördig kulle.
Han plöjde upp den,
tog bort all sten
och planterade vin av allra bästa slag.
Han byggde ett vaktorn
och högg ut ett presskar.
Sedan förväntade han sig goda druvor,
men vingården gav dåliga.

“Ni Jerusalems invånare och Juda män,
döm nu mellan mig och min vingård!
Vad hade man kunnat göra mer för den
än vad jag redan har gjort?
Jag förväntade mig goda druvor,
men den gav dåliga.
Jag ska nu låta er veta
vad jag tänker göra med min vingård:
Jag ska ta bort dess stängsel,
så att den blir ödelagd.
Jag ska riva ner dess mur,
så att den blir nertrampad.
Jag ska låta den bli fördärvad,
och den ska inte beskäras eller hackas,
utan tistlar och törnen ska få växa fritt.
Jag ska befälla molnen att inte sända regn över den.”

Härskarornas HERRES vingård är Israel
och Judas folk den plantering han älskade.
Han väntade sig rätt,
men fann i stället orättvisa,
han väntade sig rättfärdighet men hörde bara nödrop.

Jesaja framför här sitt budskap genom en liknelse. Kanske lät det inledningsvis som en av de sånger man sjöng vid vinskörden. En vingård är väl planerad och vårdad. En god skörd är att förvänta. Men till ägarens besvikelse blir det inga goda druvor. Det finns inget annat att göra än att överge den, låta marken bli förvildad.

Som i många liknelser leder berättelsen till en slutsats som åhörarna måste hålla med om. Men därmed har de dömt sig själva. Till slut avslöjar profeten vad han egentligen har talat om: Israel som Herrens misslyckade vingård.

Jesus återanvände liknelsen (Matt. 21), men förändrade den samtidigt. Nu är det arbetarna i vingården som inte vill ge ägaren någon frukt. De gör uppror mot honom. Och när han sänder sin son, slår de ihjäl honom. När det profetiska löftet om Messias gick i uppfyllelse, ville man inte erkänna honom.

Guds vingård idag är kyrkan. Advent ställer den allvarliga frågan vad Herren Jesus, Sonen, skall finna när han kommer. Skall han bli mottagen eller utkastad? Skall det som finns kunna beskrivas som vinstockar som bär god frukt? Rannsakan blir ofrånkomlig: Lever vi i tro på Kristus, formar vi ett liv i hans efterföljd?

(Onsdag i 1:a veckan i Advent)

Matt. 15:29-37

Jesus återvände nu till Galileiska sjön och gick upp på ett berg och satte sig där. Snart hade det samlats en stor folkmassa omkring honom, och de hade med sig rörelsehindrade, blinda, missbildade, stumma och många andra. Man lade dem framför Jesus, och han botade dem. Folk var alldeles häpnade, för de stumma började tala, de missbildade blev friska, de rörelsehindrade gick, och de blinda kunde se. Och alla hyllade Israels Gud.

Sedan kallade Jesus på sina lärjungar och sa: "Jag känner stort medlidande med dessa människor. De har varit hos mig i tre dagar och har inget att äta. Jag vill inte skicka iväg dem hungriga, för då kanske de svimmar av utmattningsvägen."

Men hans lärjungar svarade: "Var ska vi få tag på tillräckligt med mat åt dem alla här i ödemarken?" Jesus frågade dem: "Hur många bröd har ni?" "Sju bröd och några små fiskar", svarade de. Då bad Jesus folket att slå sig ner på marken. Och han tog de sju bröden och fiskarna och tackade Gud för dem och bröt dem i bitar. Sedan gav han bitarna till sina lärjungar, som i sin tur delade ut dem till folket. Alla åt och blev mätta, och när man samlade ihop det som var över, blev det sju fulla korgar.

"Jesus gick omkring och gjorde gott och botade alla som var i djävulens våld" – det är något som alla känner till, konstaterade Petrus hos Cornelius, den förste icke-juden som blev kristen (Apg. 10). Här skildras just detta. Sjuka och drabbade människor blev botade av Jesus, hungriga gav han mat.

I evangelierna gör Jesus två gånger likadana brödunder. Talsymboliken anger att det första gällde det gamla gudsfolket – 5 000 i överensstämmelse med de fem Moseböckerna. Med det andra vidgades gåvan till att gälla hela världen – 4 000 samlade från de fyra väderstrecken.

Adventsbudskapet att Herren kommer väcker vår längtan efter en tillvaro, där onda krafter är besegrade. Jesus möter oss i vår brist och nöd. Det som förstör ett gott liv, just nu coronapandemin, skall få ett slut. Är vi beredda att med de första kristna ropa: 'Kom, Herre, snart'?

I vår väntan får vi kraft att hålla ut genom nattvarden. Det överblivna brödet i de sju korgarna räcker genom tiderna. Vi möter Herren Jesus när han 'tar, tackar, bryter och ger' oss Livets bröd. Han som skall komma, har redan kommit för att i vår mitt ge oss del av sig själv.

Torsdag i 1:a veckan i Advent (3 dec.)

Jes. 19:16-24

Egypterna ska då bli som kvinnor, de ska darra av fruktan för härskarornas HERRES utsträckta hand mot dem. Juda land ska skapa förvirring bland egypterna. Var och en som hör detta omtalas ska bli förskräckt över de beslut som härskarornas HERRE, har fattat.

Vid den tiden ska man i fem städer i Egypten tala Kanaans språk och svära vid härskarornas HERRE. En av dessa ska kallas Solstaden.

Mitt i Egyptens land kommer det då att finnas ett altare åt HERREN, och vid gränsen ett monument till HERRENS ära. Det ska vara till tecken och vittnesbörd om härskarornas HERRE i Egypten. När de ropar till HERREN för sina förtryckares skull, ska han sända dem en räddare som försvarar och befriar dem. HERREN ska göra sig känd för egypterna, och på den tiden ska de lära känna HERREN. De ska tjäna honom med slaktoffer och matoffer. De ska avlägga löften inför HERREN och hålla dem. HERREN ska slå Egypten – slå men också hela. När de vänder sig till HERREN ska han svara på deras böner och hela dem.

Den dagen ska det gå en huvudväg från Egypten till Assyrien, och assyrierna ska komma till Egypten och egypterna till Assyrien, och egypterna ska tillbe tillsammans med assyrierna. Den dagen ska Israel vara den tredje, vid sidan om Egypten och Assyrien, och bli till välsignelse på jorden.

Perspektivet vidgas, Jesaja ser att också i Egypten skall det finnas människor som tror på den sanne Guden. Egypten var annars fiendelandet. Det var från slaveri där som Gud hade befriat sitt utvalda folk. När kungen, hotad av Assyrien, hade sökt stöd hos Egypten, hade profeten kritiserat honom: han skulle lita på Gud.

Men nu tecknas en oväntad framtid. Också i främlingslandet skall Gud bli känd och tillbedd, dock först sedan Gud också där kommit med sin dom. Israel skall sedan bli centrum i en förvandlad värld, där en fredens väg skall förbinda forna fiender. Från Guds folk skall välsignelse utgå.

Profetian gick i uppfyllelse, redan när att folket 'förskingrades' efter Jerusalems fall, men behöll sin tro. Ännu tydligare har det blivit med kyrkan. Genom dess mission har den Gud som är Jesu och vår Fader, gjorts känd och blivit tillbedd i alla länder.

Adventsbudskapet 'Herren kommer' skall vi inte bara leda till att vi bereder oss för att ta emot honom. Vi kallas också att medverka till att han kommer till nya människor, här hemma eller i främmande land. Traditionen har blivit att Advent är en tid att offra till missionen, inför kollekt på Trettondedagen eller på annat sätt.

(Torsdag i 1:a veckan i Advent)

Matt. 7:21,24-27

Jesus sa: "Inte alla som säger 'Herre, Herre' till mig kommer in i himmelriket, utan bara de som gör min himmelske Faders vilja.

Den som hör min undervisning och handlar efter den är klok. Han liknar en man som byggde sitt hus på berggrunden. Det blev skyfall och översvämning, och stormvindarna blåste med våldsamt kraft mot huset, men det rasade inte eftersom det var byggt på berggrund.

Men den som hör min undervisning och inte handlar efter den är en dåre. Han liknar en man som byggde sitt hus direkt på sanden. När sedan regnet kom och det blev översvämning, och stormvindarna blåste mot huset, föll det ihop med ett stort brak."

Bergspredikan går mot sitt slut. Jesus har på olika sätt beskrivit hur livet i Guds rike skall formas, hur Guds barn skall leva. Tron på honom får inte bara bli fromma ord. Det måste finnas något under ytan. Det räcker inte att be 'Ske din vilja', hans lärjungar skall låta det ske i och genom sina liv.

Med en enkel liknelse visar Jesus hur viktigt det är att bygga sitt liv på något som håller. Alla visste att en torr flodfåra förvånansvärt hastigt kunde fyllas av forsande vatten vid ett vinterregn. Hur utan fast grund kunde spolas bort.

'Herren kommer', påminns vi om i Advent. Är vi beredda att hövligt hälsa honom välkommen, men just inte mer? Vi lever i en tid, då många har blivit presenterade för honom i dopet, men sedan blev det inte mycket av det. Hur hjälper vi människor att fördjupa denna första bekantskap till vänskap och tillgivenhet?

Att Herren kommer är något att längta efter, men också att bereda sig för. Det viktiga är då inte att pynta och kanske förstärka huset. Vad som väntar är en total omvälvning av verkligheten. Kommer vårt livs grund att få godkänt vid den slutliga inspektionen?

* * *

Det är i dag minnesdagen för **Frans Xavier**, en av de mest betydande missionärerna i kyrkans historia.

Han var född 1506 i Spanien. Vid studier i Paris mötte han Ignatius av Loyola och blev en av de sju första jesuiterna. Han sändes som missionär och kom 1542 till det portugisiska Goa i Indien och verkade även i nuv. Malaysia. I de länder där han var verksam levde han alltid på folkets villkor och skaffade sig inhemska medarbetare. Vid sidan av framgångsrika missionsinsatser ingrep han mot kolonialväldets hänsynslösa behandling av den infödda befolkningen. Senare verkade han också i Japan, men när han i hemlighet var på väg till Kina, blev han sjuk och dog 1552 i närheten av Kanton/Guangzhou 46 år gammal.

Genom hans bevarade brev får vi unika upplysningar om den tidens Asien och en levande bild av en oppoffrande missionärsinsats.

Fredag i 1:a veckan i Advent (4 dec.)

Jes. 22:8-23

Juda blottläggs och blir utan skydd.
Du ser dig den dagen om efter vapen i Skogshuset.
Ni ser att det finns många rämnor i Davids stad,
och ni samlar upp vattnet i Nedre dammen.
Ni räknar husen i Jerusalem
och river ner dem för att laga muren.
Ni bygger en ny damm mellan murarna
för vattnet från Gamla dammen.
Men ni ser inte upp till honom som gjort detta,
till den som för länge sedan planerat det här.

Herren, härskarornas HERRE, kallar er den dagen
till att gråta och sörja
och till att raka era huvuden
och klä er i säcktyg.
Men i stället blir det glädje och firande,
slakt av oxar och lamm,
köttätande och vindrickande:
"Låt oss äta och dricka,
imorgon ska vi ju ändå dö!"

Härskarornas HERRE har uppenbarat för mig, låtit mig höra: "Denna er skuld ska inte försonas så länge ni lever," säger Herren, härskarornas HERRE.

Så säger Herren, härskarornas HERRE, till mig:

"Gå till förvaltaren Shevna, palatsets föreståndare, och säg:
Vad gör du här,
och vem har du här
för att du ska hugga ut en grav åt dig här,
göra åt dig en grav högt uppe,
en boning i klippan?
Se, HERREN ska kasta dig långt bort, du mäktige man!
Herren ska ta tag i dig
och rulla ihop dig till en boll
och kasta dig långt bort till ett stort land,
där du ska dö,
och där dina hästar och ståtliga vagnar ska bli kvar.
Du är en skamfläck för din herres hus!
Jag ska köra ut dig från din plats,
dra ner dig från din position.

Den dagen ska jag kalla på min tjänare Eljakim, Hilkias son. Jag ska klä honom i din mantel, spänna om honom ditt bälte och ge honom din auktoritet, och han ska bli en far för folket i Jerusalem och Juda. Jag ska lägga på honom nyckeln till Davids hus. När han öppnar kan ingen stänga, och när han stänger kan ingen öppna. Jag ska slå in honom som en spik som sitter stadigt på sin plats. Han ska bli som en högaktad tron för sin fars släkt."

Jerusalem erövrades inte. Assyrierna avbröt belägringen. Man berömde sig av att ha förstärkt murarna och byggt en tunnel för vattenförsörjningen (som ännu finns kvar). Men Jesaja kommer med förebråelser. Befrielsen var Guds verk. Eftersom de hade glömt bort honom, kommer glädje och fest att vändas i sorg och klagan.

Förvaltaren Shevna har inte gjort sin plikt, och förkastas därför. I stället skall Eljakim träda i hans ställe. Han skall få 'nyckeln till Davids hus'. Honom ger Gud makt att 'öppna och stänga'. Han skall bli en god ledare som folket kan lita på.

Advent ställer frågan: Bygger vi vår trygghet på vad vi själva kan planera och åstadkomma? Det kan vara tillräckligt för en tid, men förr eller senare kommer det inte att räcka. Framtiden ligger i Herrens hand. Det är honom vi skall lita på och hålla oss till.

Det gäller då att finna goda ledare. För att bereda oss för ett välsignat möte med honom som kommer, har Herren delegerat auktoritet till biskopar och präster. De har kan 'öppna och stänga', avvisa obiblisk lära, öppna till nytt liv genom förlåtelsen. Dem skall man lita på, och de skall vara medvetna om att de har sitt uppdrag från Herren.

(Fredag i 1:a veckan i Advent)

Matt. 9:27-31

När Jesus gick därifrån följde två blinda män efter honom och ropade: "Jesus, Davids Son, förbarma dig över oss!" De gick efter honom ända in i det hus där han bodde. Och Jesus frågade dem: "Tror ni att jag kan göra det?"

"Ja, Herre", svarade de. "Det gör vi."

Då rörde han vid deras ögon och sa: "Eftersom ni tror, ska det också bli så." Och plötsligt kunde de se.

Jesus varnade dem sedan strängt för att berätta detta för någon, men trots det var ryktet om honom snart ute över hela trakten.

Som vid andra tillfällen möttes Jesus av ropet: "Herre, förbarma dig över oss!" Ryktet om vad han kunde göra hade spritt sig. När ingen annan kunde hjälpa, fick man ha tilltro till honom. Och Jesus gjorde inte dem besvikna som förtröstade på honom. Han botade dem. Nu kunde de se, också honom som hade förmåga att nyskapa.

De skulle inte berätta vad som hade hänt. Eftersom de varit blinda men nu kunde se, gick det naturligtvis inte att dölja. Men Jesus ville inte bli känd som en undergörare. Det kunde bli ett hinder för att få syn på vad hans djupare uppdrag var.

När Herren Jesus nu möter oss i Adventstid, skall vi möta honom med rop om förbarmande. Livet kommer med sin beskärda del av plåga. Själva har vi alltför ofta samverkat med det onda. Varje högmässa påminner vi oss att vi måste be om förlåtelse och ropa: "Kyrie eleison – Herre, förbarma dig!"

Vi skall då uppträda så att människor vittnar om att det sker något i mötet med Jesus. Vi får inte dölja att det är honom vi tror och litar på. Han är den ende som kan återställa livet till vad Gud vill att det skall vara.

* * *

Denna dag minns vi jungfrun och martyren **Barbara**, hennes namn står kvar i almanackan.

Hon kom från en förnäm familj i Nicomedia i närheten av Konstantinopel, och blev martyr omkr. 306. När fadern fick reda på att hon i hemlighet hade övergått till kristendomen, skall hon ha blivit inspärrad i ett torn, som sedan har kommit att bli hennes särskilda attribut. Hon stod dock fast vid sin tro, och fadern överlämnade henne då att bli martyr.

Hon har blivit skyddshelgon för bergsarbetare och artillerister, eftersom hennes far skall ha träffats av en blix, när han utlämnade henne. Hon räknas som en av kyrkans fyra *Virgines capitales*, 'huvudjungfrur'.

Lördag i 1:a veckan i Advent (5 dec.)

Jes. 25:6-26:6

Här på detta berg ska härskarornas HERRE
ordna ett gästabud för alla folk,
en fest med mycket mat och viner av högsta kvalitet,
rätter av bästa slag och utsökt, klarat vin.
På detta berg ska han förstöra den svepning
som täcker alla folk,
den slöja som skyler alla nationer.
Han ska för alltid göra slut på döden.
Herren, HERREN ska torka bort alla tårar från alla ansikten
och göra slut på sitt folks vanära på hela jorden. HERREN har talat.
På den dagen ska man säga:
"Det här är vår Gud,
den som vi väntade på,
vår räddare.
Det här är HERREN som vi väntade på.
Låt oss jubla och vara glada
över hans räddning."

För HERRENS hand vilar över detta berg,
men Moab ska trampas ner
som halm i dyn under hans fötter.
Han breder ut sina händer mitt i halmen
som simmaren som ska simma.
Gud ska göra slut på hans stolthet
över vad han med sina händer kan åstadkomma.
Dina höga fästningsmurar förstör han
och bryter ner dem till marken,
gör dem till grus.

På den dagen ska man i Juda land sjunga denna sång:

Vi har en stark stad,
och han sätter upp murar och vallar till vår räddning.
Öppna portarna,
så att ett rättfärdigt folk kan komma in,
ett folk som förblir troget.
Den som är uthållig i sitt sinne
ger du fullkomlig frid,
därför att han förtröstar på dig.
Förtrösta alltid på HERREN,
för HERREN, HERREN är den eviga klippan.
Han ödmjucar dem som bor där uppe
i den högt belägna staden.
Han slår ner den, jämnar den med marken,
krossar den till grus.
Den trampas ner
under de fattigas och svagas fötter.

Vi har tagit del av profetior där Gud kommer med dom, men här är tonen förändrad. Förebråelserna byts ut mot löften inför framtiden. Gud kommer inte att överge Jerusalem, staden på Sions berg. Den skall bli en välsignad plats, bortom vad mänsklig förhoppning vågar sträcka sig.

Där skall Gud samla alla, inte bara sitt utvalda folk, till en festmåltid. Där skall döden vara övervunnen – vi har här ett av de första profetord som skulle leda till tron på en uppståndelse. Och han skall själv komma, skall sända en Frälsare – det hebreiska ord för 'räddning' i "en stark stad ... till vår räddning", är det som sedan blev namnet Jesus.

För oss som lever med en uppstånden Frälsare blir profetorden fyllda av mer löften än vad man kunde ta till sig på Jesajas tid. Den utlovade visade sig vara Jesus, med honom, Guds Son, har Gud själv kommit. Döden makt är verkligen bruten, och vi får löftet att en evig framtid som väntar dem som tror på honom.

Den himmelska festmåltiden får vi redan nu ta del av, i nattvarden. Där är Gud påtagligt mitt ibland oss, och ger oss det hopp och den frid som världen inte kan ge.

(Lördag i 1:a veckan i Advent)

Matt. 9:35-10:1,6-8

Jesus vandrade omkring i alla städer och byar och undervisade i synagogorna. Och vart han än kom förkunnade han evangeliet om riket, och han botade alla slags sjukdomar och plågor. När han såg människorna kände han medlidande med dem, eftersom de var nedslagna och hjälplösa, som får utan herde.

“Skörden är stor, men arbetarna är få”, sa han till sina lärjungar. “Be därför skördens Herre att han skickar ut fler arbetare på fälten.”

Jesus kallade nu till sig sina tolv lärjungar och gav dem makt att driva ut orena andar och att bota alla slags sjukdomar och plågor.

Han befalld dem: “Gå till Israels förlorade får. Gå och tala om för dem att himmelriket är nära. Bota sjuka, väck upp döda, gör spetälska rena och driv ut onda andar. Ge vidare vad ni har fått som gåva.”

Adventskonungen som kommer behöver medarbetare. Att människor är ’nedslagna och hjälplösa’ har blivit tydligare än vanligt nu under coronapandemin. Myndigheterna försöka leda oss, och sätter sitt hopp till att det skall komma ett vaccin. Men Kristus kommer med ett hopp som sträcker sig längre.

Vi kallas nu att vittna om det hoppet (1 Petr. 3:15) . Vi tänker i första hand på biskopar, präster, diakoner och diakonissor, tjänare vigda för att inrikta sitt liv på det uppdraget. Vi får uppmaning om att be att Herren kallar fler att sända ut.

Men arbete med Guds skörd är en uppgift för varje troende. Herren behöver alla! Läk-män når i sitt dagliga liv miljöer och människor som ämbetsbärarna har svårt att komma i kontakt med.

Uppdraget anges tydligt: det finns många ’förlorade får’ – de som är döpta, men inte fördes till tro och har förlorat intresset för Kristi kyrka. För dem skall vi tala om att ”himmelriket är nära”, genom Jesus. Vi skall komma dem till hjälp som är drabbade av plågor och av det onda som livet kan ge. Det är ett ämne för tacksamhet att vi har god sjukvård i vårt land. Men Herren Jesus kan ge mer än kroppslig hälsa.